

Joodse begraafplaats

Joodse begraafplaats Bocholt בית החיים (Huis van het Leven)

De Joodse begraafplaats aan de Vardingholter Straße is een belangrijke getuigenis van het Joodse leven in Bocholt. Ze werd in 1940 met geweld aangelegd ter vervanging van de oudere joodse begraafplaats aan de straat "Auf der Recke". De herbegravenis van de doden van de oude Joodse begraafplaats vond plaats onder mensonterende omstandigheden: Poolse krijgsgevangenen werden gedwongen het werk uit te voeren. Dit schond fundamentele geboden van de Joodse religie - in het bijzonder het gebod van *kwod hamet*, **כבוד המת** respect voor de overledene.

In het Joodse geloof wordt de begraafplaats beschouwd als het **"huis van de eeuwigheid"** (בית עולם), een plaats van vrede en heiligheid. De doden moeten hier hun laatste rustplaats vinden - **לזכרון עולם ינוחו בשלום על משכבם**

In eeuwige herinnering - mogen zij in vrede rusten op hun rustplaats.

De integriteit en het permanente behoud van Joodse graven is een religieus gebod en een uitdrukking van diep respect voor leven en dood. Vandaag de dag herdenkt de Joodse begraafplaats niet alleen de overleden leden van de Joodse gemeenschap, maar ook de geschiedenis van vervolging, vernietiging en een nieuw begin na het einde.

Geschiedenis van de joodse begraafplaats in Bocholt

Er was oorspronkelijk een Joodse begraafplaats op de oostelijke stadsmuur, die rond 1700 werd aangelegd. Deze begraafplaats werd in 1810 verplaatst vanwege hygiënische voorschriften. De nieuwe locatie was aan de straat "Auf der Recke", ten noorden van de watertoren, en werd tot 1940 gebruikt. Een lijst met namen van Joodse overledenen die tussen 1822 en 1940 begraven zijn en hun overlijdensdata kan hier bekeken worden.

In juni 1940 werd de Joodse Culturele Vereniging van Bocholt door het nationaalsocialistische stadsbestuur gedwongen afstand te doen van de begraafplaats aan de straat "Auf der Recke" en het eigendom over te dragen aan de stad Bocholt. Als vervanging werd een plek toegewezen aan de rand van de stad, in een dennenbos in de Vardingholter Straße - precies op de grens met het district Stenern.

De herbegravenis van de overledenen werd onder dwang uitgevoerd. Poolse krijgsgevangenen van het nabijgelegen Stammlager (Stalag) VI F, in de volksmond bekend als het *Stadtwaldlager*, werden gedwongen om de graven te openen en de stoffelijke resten op te graven, in flagrante strijd met de Joodse traditie, die de onschendbaarheid van graven en de rust van de doden voorschrijft.

In totaal werden minstens 133 overledenen herbegraven; 94 historische grafstenen en 140 genummerde stenen werden overgebracht naar de nieuwe locatie.

De herbegravenis is in strijd met een centraal gebod van het Jodendom, dat de onschendbaarheid van graven en het bewaren van de rust van de doden voorschrijft. De nieuwe begraafplaats was ontworpen als een bosbegraving en was van buitenaf nauwelijks als zodanig herkenbaar.

Vanaf de winter van 1943 werden Sovjet krijgsgevangenen uit het nabijgelegen kamp begraven op de nog onbezette begraafplaatsen - en zelfs tussen de bestaande Joodse graven, tegen de Joodse begraaftraditie in. Deze vorm van gemengde begrafenis is fundamenteel in strijd met het Joodse begrip van de vrede van de doden en de waardigheid van de Joodse begraafplaats als een heilige plaats uitsluitend voor leden van de Joodse gemeenschap.

Na de bevrijding van de nationaalsocialistische overheersing richtte de stad Bocholt in mei 1948 een gedenksteen op ter nagedachtenis aan de joodse burgers die onder het nationaalsocialisme werden vervolgd en vermoord.

In 1964 werd de joodse begraafplaats uitgebreid gerenoveerd. De stoffelijke resten van de Sovjet oorlogsslachtoffers werden opgegraven en overgebracht naar de naburige Sovjet oorlogsbegraafplaats. De Joodse grafstenen werden opnieuw opgericht en op betonnen sokkels geplaatst zodat hun inscripties naar het oosten wijzen - in overeenstemming met de Joodse traditie om naar Jeruzalem te kijken. Het monument voor de Joodse soldaten die omkwamen in de Eerste Wereldoorlog, opgericht in 1925, werd links van de ingang geplaatst.

Bronnen en naslagwerken over dit onderwerp:

Bocholter Quellen und Beiträge, 3e deel, Josef Niebuhr, **Juden in Bocholt**, Bocholt 1988.

Bocholter Quellen und Beiträge, 10e deel, Werner Sundermann, **Drei jüdische Friedhöfe in Bocholt**, Bocholt 2002

Bronnen en bijdragen van Bocholt, deel 13, Josef Niebuhr, **Herinneringsboek. Joden in Bocholt 1937-1945**, Bocholt 2013 (zie download rechts)

Hans-Walter Schmuhl (red.): **Bocholt in de 20e eeuw: Een stad op nieuwe wegen**, Bocholt, 2022

Dr. Wolfgang Buschfort, **De grote roof. De plundering van de Joden in Bocholt**, Bocholt 2026

Neem contact met ons op

Oliver Brenn

Kultur und Archiv

[Stuur e-mail](#)

[+49 2871 953-2174](#)